

Бабалієв В.Ф., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Бондар А.С., студент,
Донецький національний університет ім. В. Стуса,
м. Вінниця, Україна
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

ДОСУДОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Сучасні умови вільного розвитку суспільства й економіки зумовлюють зростання господарських конфліктів. Одночасно актуалізується питання щодо вирішення їх без звернення до державного суду. Серед альтернативних способів вирішення господарських спорів, кожний з яких має власні плюси, найбільш надійними в застосуванні є ті, що врегульовані правом. З-поміж урегульованих правом позасудових способів найзручнішим є досудове врегулювання спору.

Порядок досудового регулювання визначається главою I Господарського процесуального кодексу України [1]. Важливим аспектом досудового врегулювання господарських спорів є можливість застосування цієї стадії процесу лише за бажанням суб'єктів господарювання. Сторони мають право закріпити у договорі, що досудовий порядок урегулювання спору є для них обов'язковим, і тільки при неможливості вирішення такого спору цим шляхом, сторони можуть звернутися до суду. Проте це не позбавляє будь-яку сторону звернутися до суду, не врегулювавши свої правовідносини спочатку в досудовому порядку.

З теоретично-правових позицій досудовий порядок урегулювання спорів – це сукупність заходів, які підлягають здійсненню стороною, права якої порушено, для безпосереднього вирішення спору, що виник, зі стороною, яка є порушником майнових прав чи інтересів [2]. Деякі автори вважають, що досудове врегулювання господарських спорів – це сукупність заходів, здійснених підприємствами та організаціями, права яких порушені, для безпосереднього вирішення спорів, що виникли, з підприємствами та організаціями, які порушили майнові права й інтереси, до звернення з позовом до господарського суду [3].

Господарський суд (суддя господарського суду) не контролює процес досудового врегулювання спору. Особа, яка звертається до господарського суду, має виконувати всі вимоги процесуального

закону. Згідно з п. 6 ч. 3 ст. 162 ГПК України, позовна заява має містити відомості про вжиття заходів досудового врегулювання спору – у разі, якщо законом встановлено обов'язковий досудовий порядок урегулювання спору [1].

Питання постає щодо наслідків недотримання досудового врегулювання господарського спору в разі, коли про це сторони домовились між собою, таку домовленість оформлено письмово і надане законом право сторони перетворюють для себе в обов'язок. Такі заходи можна застосовувати лише до узгоджених сторонами відносин. Якщо сторони врегулюють спірні відносини і можна вважати, що спір вирішено в альтернативний спосіб.

Отже, аналізуючи вищезазначений матеріал, можна дійти висновку, що досудове врегулювання господарського спору є самостійним правовим інститутом, норми якого містяться в різних нормативно-правових актах. Визнання судами стадії досудового врегулювання господарських спорів не суперечить чинному законодавству і ніяким чином не порушує права суб'єктів господарювання. Чіткий порядок досудового вирішення господарських спорів потрібно передбачити при укладенні господарських договорів та передбачити відповідальність при порушенні умов договору в цьому пункті. Це сприятиме швидкому розв'язанню конкретного спору, зменшення завантаженості судів такими спорами.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 14.10.2020).
2. Гончар І.В. Претензійно-позовна робота органів державної податкової служби України: навч. посіб. Ірпінь: Академія ДПС України, 2010. 93 с.
3. Рибальченко Н. Конфлікти й протиріччя – у суді й поза ним. *Правовий тиждень*. 2008. № 47. С. 15-21.